

UNICEF

United Nations children's fund / FNs barnefond

1. Fakta

Type organisasjon: Frivillig finansiert fond

Etableringsår: 1946

Hovedkvarter: New York

Antall landkontorer: 161

Leder: Anthony Lake (USA)

Datoer for styremøter 2013:
5.-8. februar, 18.-21. juni og
3.-6. september

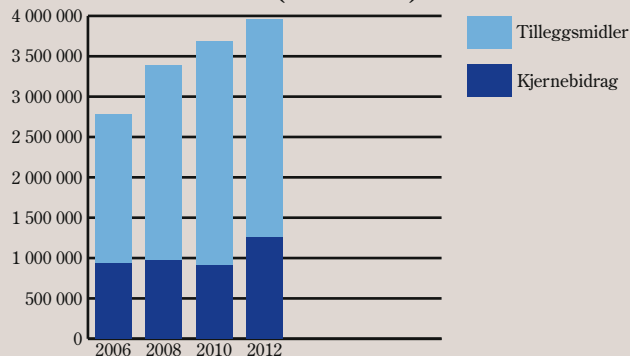
Norsk styreplass: 2012-2014

Antall norske ansatte: 19

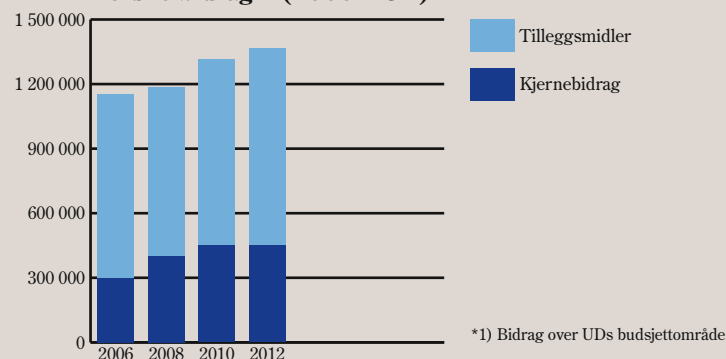
Ansvarlig departement:
Utenriksdepartementet

Internett: www.unicef.org

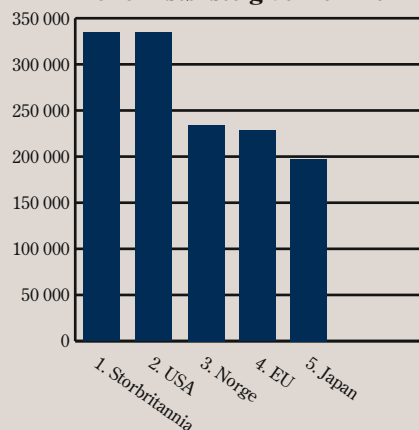
Totale inntekter (1000 USD)

Norske bidrag*¹⁾ (1000 NOK)

De fem største giverne i 2012 (1000 USD)

UTENRIKSDEPARTEMENTET

Mandat og virkeområder

FNs barnefond (Unicef) bygger på FNs barnekonvensjon, og organisasjonen har derfor en bred tilnærming til arbeidet for barn, bl.a. barns rett til helse, rent vann, ernæring, utdanning og beskyttelse. Med utgangspunkt i dette mandatet er Unicef en av FNs største utviklings- og humanitære aktører. Organisasjonen har en viktig oppgave i å beskytte barn i krig, konflikter og katastrofesituasjoner og leverer grunnleggende nødhjelp både på nasjonalt og lokalt nivå. Gjennom sin «talerørrolle» for barn er Unicef også en viktig global aktør for å mobilisere politisk vilje og ressurser for å fremme barns rettigheter.

Unicefs langtidsplan for perioden 2014–2017 ble vedtatt av styret i september 2013.

Visjonen i Unicefs langtidsplan for 2014–2017 er å realisere alle barns rettigheter, spesielt vanskeligstilte barns rettigheter, og planen definerer sju hovedmål:

- Bedret og mer rettferdig fordelt bruk av virkningsfulle tiltak for mødre- og barnehelse
- Bedret og mer rettferdig fordelt bruk av virkningsfulle tiltak for forebygging og behandling av hiv
- Bedret og mer rettferdig fordelt bruk av trygt drikkevann, sanitær- og helseforhold og hygienisk adferd
- Bedret og mer rettferdig fordelt bruk av kosttilskudd og bedret ernæring og omsorg
- Bedret læringsutbytte og inkluderende utdanning
- Bedret og rettferdig tilgang til forebygging og tiltak mot vold, misbruk, utbytting og vanskjøtsel av barn
- Bedret politikk og systemer for vanskeligstilte og ekskluderte barn, basert på bedret kunnskap og data

Oppnådde resultater i 2012

Unicefs rapportering om resultater er ennå ikke som ønsket. Det forventes at rapportering for den nye langtidsplanen vil bidra til bedre synliggjøring av resultater av organisasjonens innsats.

Innenfor fokusområdet Barns overlevelse og utvikling støttet Unicef i 2012 bl.a. samfunnsbasert behandling av akutt underernæring i mer enn 65 land, og nådde over 1,9 millioner barn under 5 år med livreddende behandling. Et annet resultat av Unicef-støttede aktiviteter er at mer enn 24 millioner mennesker nå har fått tilgang til toalett og slipper helsefaren som åpen kloakk innebærer. Gjennom et bredt samarbeid fortsatte Unicef i 2012 å støtte meslingvaksinering av over 100 millioner barn. Unicef var også ledende i å nå ytterligere

10 millioner kvinner i reproduktiv alder i høyrisikoland med stivkrampevaksiner.

Som en del av innsatsen innenfor fokusområdet Grunnutdanning og likestilling fortsatte Unicef å lede *Girls' Education Initiative*. På den første internasjonale Jentedagen 11. oktober 2012 organiserte Unicef et høynivåmøte mot barneekteskap i samarbeid med UNFPA og UN Women. I 2012 ble Unicef engasjert i FNs generalsekretærs initiativ *Global Education First*. Unicefs eget arbeid ble bl.a. styrket etter evalueringen av «livsferdighetsundervisning» i 40 land, noe som gjorde organisasjonen bedre i stand til å møte utfordringene om tilgang og læringsbehov for vanskeligstilte barn.

I fokusområdet hiv og aids og barn bidro Unicef i 2012 til å utvikle et verktøysett til hjelp i planlegging for å hindre mor-til-barn-smitte av hiv. Videre iverksatte Unicef mekanismer for å styrke nasjonale overvåkings- og evalueringssystemer, og for å måle fremgang i redusert virkning av aids.

Innsatsen innenfor de to siste fokusområdene. Beskyttelse av barn fra vold, utnyttelse og misbruk og Fremme av politikk og partnerskap for barns rettigheter, er varierte og på ulike nivå. Unicef rapporterte f.eks. om en økning fra 78 i 2011 til 87 av organisasjonens programland, som i 2012 har juridiske eller politiske rammeverk for å forebygge og reagere på seksuell vold, i tråd med internasjonale normer og standarder. I 2012 bidro Unicef til at over 30 land er engasjert i utvikling av barnevennlige domstoler og rettshjelpssystemer. Unicef støttet i 2012 aktiviteter for å fremme beskyttelse av barn i 104 land, og med støtte fra organisasjonen ble cirka 29,5 millioner barn i 80 land registrert ved fødselen. Unicef bidro i 2012 også til at over 6400 barn som hadde vært tilknyttet væpnede styrker/-grupper, ble satt fri og reintegrert i familiene og lokalsamfunn i 9 land. Et resultat av fellesprogrammet til UNFPA og Unicef mot kjønnslemlestelse/kutting (FGM/C) av jenter/kvinner, var at 1775 lokalsamfunn i Afrika i 2012 erklærte at de sluttet med det. Inkluderende opplæring for barn med nedsatt funksjonsevne var en prioritert oppgave for Unicef i 2012. Organisasjonen jobbet for barn med nedsatt funksjonsevne i 40 land i 2012.

Unicefs humanitære innsats er omfattende, og bidro i 2012 under 286 kriser av varierende omfang i 79 land. Arbeidet har bl.a. bidratt til at mer enn 18,8 millioner mennesker i krisesituasjoner fikk tilgang til rent vann, og til at 7,78 mill. mennesker fikk tilgang til sanitæranlegg. Videre bidro Unicef til at over 3,5 mill. barn i skolealder, inkludert ungdom, fikk tilgang til formell og ikke-formell grunnutdanning, og over 19 800 enslige mindreårige ble gjenforent med familiemedlemmer.

En evalueringsrapport (2011) om Unicefs arbeid for småbarn («Early Childhood Development») viser at stadig flere land inkluderer barn i førskolealder i nasjonal politikk og planer. I det fleste land er det imidlertid lite tilgjengelig informasjon om virkningen av tiltakene for barna. Rapporten slår likevel fast at programmene fungerte best i land hvor det var et godt samarbeid på tvers av departementer, andre ansvarlige institusjoner på nasjonalt og lokalt nivå og sivilt samfunn. Rapporten påpeker også at dårlig kvalitet på tjenestene jevnt over er et problem, samt at tiltakene sjelden inkluderer barn under to år.

Unicefs arbeid med kapasitetsutvikling har bidratt til at små barn settes høyere på den politiske dagsorden i programlandene. Organisasjonens strategier og aktiviteter ble vurdert som relevante og hensiktsmessige, men rapporten påpeker at Unicefs arbeid med kapasitetsutvikling blir for tilfeldig og kortsiktig fordi organisasjonen stort sett er avhengig av øremerket og kortsiktig finansiering. Ulike typer informasjonsmaterieell som er utarbeidet for å bidra til å bygge kompetanse og kapasitet, får godt skussmål i rapporten. Som oppfølging av evalueringsrapporten vil Unicef blant annet utarbeide en egen strategi for arbeidet med småbarn.

2. Vurderinger: Resultatarbeid, effektivitet og kontroll

Organisasjonens resultatarbeid

Unicef utfører mye relevant og viktig arbeid. Resultatrammeverket i organisasjonens langtidsplan for 2006–2013 la imidlertid ikke tilstrekkelig grunnlag for resultatorientert styring og rapportering for organisasjonen som helhet, om hva som er Unicefs bidrag til utviklingsresultater og i hvilken grad organisasjonen har fulgt opp planer. Det har pågått en omfattende konsultasjonsprosess som et ledd i utarbeidelsen av ny langtidsplan og nytt resultatrammeverk (2014–2017). Unicefs langtidsplan for perioden 2014–2017 ble vedtatt av styret i september 2013. Det nye resultatrammeverket, som skal ferdigstilles innen juni 2014, ligger an til å bli av bedre kvalitet enn det forrige, og vil kunne styrke Unicefs evne til å vise resultater og fremgang i tråd med planens mål. I tillegg ba styret Unicef utarbeide et supplerende dokument som beskriver nærmere hvordan Unicef vil bidra til utviklingsresultater og å gjøre dette offentlig tilgjengelig.

Som oppfølging av styrket fokus på resultater for sårbare grupper har Unicef utarbeidet en særskilt oppfølgingsmekanisme (*Monitoring Results for Equity System*, MoRES) for å kunne rapportere raskere og avdekke barrierer mot resultatoppnåelse. I 2012 ble Unicef vurdert gjennom *Multilateral Organisation Performance Assessment Network* (MOPAN). Rapporten viste bl.a. at Unicef har konstruktive prosesser i gang for å bidra til ønskede forbedringer. Den viste også at resultatrapportering må videreutvikles og at resultatbasert budsjettering ikke var helt gjennomført.

Planlegging og budsjettering

Styrene for UNDP/UNFPA og Unicef fattet i 2009 vedtak om å innføre harmoniserte budsjetter basert på de strategiske planene og resultatrammeverk for 2014–17. Budsjettreformen skal bidra til å styrke budsjettet som virkemiddel til å nå prioriterte mål og bedre innsynet i hvordan midler planlegges og faktisk blir brukt i henhold til langtidsplanen og resultatrammeverket. Unicefs integrerte budsjett for 2014–2017, som

ble vedtatt av styret i september 2013, gir langt bedre innsyn enn tidligere i hvordan midlene planlegges brukt.

Kontrollsystemer og antikorrupsjon

Eksternrevisjon utføres av FN-systemets felles revisjonsråd, *Board of Auditors*. Styret har fattet vedtak om offentliggjøring av internrevisjonens rapporter, og disse er fra 2012 tilgjengelig på Unicefs nettsider. Det har lenge vært en viktig sak for Norge å bidra til at internrevisjonen styrkes. I integrert budsjett 2014–2017 er det en økning i tildelingen til internrevisjonen som vil brukes til å styrke granskingsfunksjonen.

Institusjonsbygging og nasjonalt eierskap

Unicef jobber med nasjonal kapasitets- og institusjonsutvikling og fremme av nasjonalt eierskap. Kapasitetsutviklingen retter seg både mot myndigheter og sivilt samfunn, men evalueringer viser bl.a. at tiltakene ofte er kortsiktige. Landprogrammene er i samsvar med samarbeidslandets prioriteringer. Organisasjonen har et omfattende samarbeid med ulike typer partnere og har egen strategi for dette. De nasjonale Unicef-komiteene bidrar til å informere om organisasjonens virksomhet. Unicef har gjennom det såkalte klyngesamarbeidet en ledende koordinerende rolle i humanitære situasjoner. Unicef samarbeider med andre FN-organisasjoner innenfor Ett FN, men hensynet til egen «merkevare» har ført til at oppfølgingen har variert fra land til land.

Lærings- og endringsvilje

Unicefs evalueringsfunksjon bidrar til å dokumentere resultater. Globale tematiske evalueringer har etter norsk initiativ kommet på styrets dagsorden. Den sentrale evalueringsfunksjonen har imidlertid hatt liten kapasitet og i hovedsak vært avhengig av øremerket finansiering for å gjennomføre globale tematiske evalueringer. Styret vedtok en ny evalueringspolitikk i juni 2013. I integrert budsjett for 2014–2017 har evalueringskontoret fått et eget budsjett og en betydelig tildeling av kjerne-midler. Evalueringskontorets uavhengighet og kapasitet har

lenge vært en viktig sak for Norge i styret. Systemet for gjennomføring og oppfølging av evalueringer utført av land- og regionkontorer har blitt styrket de senere år. Unicefs

bestrebelser på systematisk og helhetlig oppfølging av evalueringene må imidlertid videreføres.

3. Norsk politikk overfor Unicef

FN-systemet er svært viktig for Norges innsats for barns rettigheter, og Unicef er en hovedpartner. Unicefs brede tilstedeværelse i utviklingsland og engasjement gjennom nasjonalkomiteene i tilsammen 190 land understreker organisasjonens globale rolle. Norge forventer at Unicef fortsetter å være banebrytende og tydelig når det gjelder å sette barns rettigheter høyt på den internasjonale agendaen. Menneskerettighetstilnærmingen må innebære at Unicef ikke bare baserer sitt arbeid på barnekonvensjonen, men også på andre relevante konvensjoner, særlig FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne, samt på traktatorganenes anbefalinger (særlig FNs barnekomité og *Universal Periodic Review*).

Unicef er også en av Norges viktigste partnere for å nå FNs tusenårsmål. Dette gjelder særlig tusenårsmål 2 (utdanning), 3 (likestilling), 4 (barnehelse) og 5 (mødrehelse). I den globale helsepolitikken har Unicef et sterkt engasjement og deltar aktivt i oppfølgingen av Generalsekretærens globale strategi for kvinners og barns helse. Unicef er bl.a. sekretariat for å gjennomføre anbefalingene fra FN-kommisjonen for livsviktige medisiner for kvinner og barn som

kommisjonslederne statsminister Stoltenberg og Nigerias president presenterte for FNs generalsekretær høsten 2012. Programsamarbeidsavtalen mellom Unicef og Norge bidrar til å støtte opp om fokusområdene i Unicefs langtidspan. Den overveiende delen av Norges støtte har gått til fokusområdet grunnutdanning og likestilling.

Norge forventer at den nye langtidspanen (2014–17) og det tilhørende resultatrammeverket vil bli et forbedret verktøy for å styrke organisasjonens bidrag til å oppnå og rapportere resultater for barn, også ved at den humanitære virksomheten blir godt integrert. Årsrapporten for 2014 vil være første test på om forventningene innfris. I konsultasjonene om Unicefs nye langtidspan har Norge vært særlig opptatt av at vektleggingen av vanskeligstilte barn må bygge på et menneskerettighetsperspektiv. I tråd med mandatet som ligger i barnekonvensjonen, er Norge positive til Unicefs forslag om å styrke innsatsen for barn og ungdom opp til 18 år. Norge setter pris på at Unicef har styrket sin rolle i humanitære situasjoner, både som koordinator og gjennom konkrete tiltak for å øke organisasjonens effektivitet.

Utenriksdepartementet

Besøksadresse: 7. juni plassen/ Victoria Terrasse, Oslo

Postadresse: Postboks 8114 Dep. N-0032 Oslo

Ved spørsmål, kontakt Seksjon for budsjett og forvaltning på e-postadresse:

sb-fn@mfa.no. Profilarkene er også tilgjengelige på: www.regjeringen.no/nb/dep/ud/tema/fn/fnorg_vurdering

UTENRIKSDEPARTEMENTET